

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 46 (666)

Gorica - četrtek 16. novembra 1961 - Trst

Posamezna številka L 30

Troje dokumentov

Vse diktature tega sveta so si bile in so si še vedno enake: do oblasti v državi pridejo z bolj ali manj krvavo revolucijo; na oblasti se nato držijo s pomočjo policije, katere naloga je, da duši v ljudstvu vsako željo po svobodi in da kontrolira delovanje morebitnih političnih nasprotnikov. Pri tem si vsi diktatorji želijo, da bi jih pri njih delu podpirala tudi Cerkev. Zato raztegnejo moč policije tudi na Cerkev in njene predstavnike. Da morejo Cerkev laže vladati, si med duhovščino samo poiščejo zaveznikov, ki jih nikoli ne manjka. Naslednja stopnja njih prizadevanja je politična prevzgoja ljudstva in zlasti prevzgoja duhovščine. Potrebno jim je, da se preneha krvavo preganjanje vere, ker to, če predolgo traja, vedno le škoduje režimu tako v zunanjem svetu, kakor tudi znotraj države, kjer obstaja nevarnost, da se okrog neodvisne Cerkve zberejo vsi režimu nasprotni elementi.

Ta dejstva nam stojijo pred očmi ob branju trojih dokumentov: knjige slovenskega duhovnika Branka Bohinca Pred vrati pekla, ob poročilu o zadnjem običnem zboru Cirilmetodijskega društva slov. duhovnikov v Ljubljani sredi meseca oktobra tega leta ter ob pismu jugoslovanskih škofov na beograjsko vlado, ki smo ga objavili v zadnjih dveh številkah. Nameoma smo bolje pretehtali te tri dokumente, ker nam vsak po svoje priča o resničnosti zgornjih trditev.

SESTI OBCNI ZBOR CMD

Sesti občni zbor CMD v Ljubljani je znova izpričal, da si je režim v tem društvu ustvaril kader poslušnih duhovnikov, ki mu pomagajo izvajati cilje komunistične partije tudi glede Cerkve in vere. To ni stanovska organizacija duhovnikov, ki bi jim služila, da se vedno bolj usposablja za svoje dušnopastirsko delo med ljudstvom, kot je bilo n. pr. Društvo svečnikov sv. Pavla, ki so ga primorski duhovniki ustanovili pod Italijo in ki jim je pomagalo, da so bolj ali manj uspešno reševali razne dušnopastirske probleme, ki so jih tisti težki časi, zlasti pod fašizmom, stavili prednje. Ne, CMD si je zastavilo za cilj, da pomaga urejati odnose med ljudsko oblastjo in Cerkvijo, to se pravi, da pomaga pridobivati duhovščino za kom. režim. To so ponovili tudi na zadnjem

do zaželeno normalizacije za sedaj tudi ne more priti, ker se komunistični režim ne more odpovedati svojim ciljem, da ustvarja take pogoje, v katerih bo vera in z njo Cerkev odmrla. CMD je pred takimi cilji gluho in slepo, dovolj mu je, da preskrbi svojim članom in sedaj morda še ostalim duhovnikom penzijo na stara leta, da bodo lahko brez večjih materialnih skrbi prisostvovali, kako bo vera umirala, dočim se bo gradil socializem.

PRICEVANJE BRANKA BOHINCA

Da je vse delo CMD spretna igra slovenskih komunistov, nam priča knjiga Branka Bohinca. Branko Bohinc je slovenski duhovnik, ki je pet let okušan do brote komunističnih ječ in prisilnega dela, od leta 1947 do 1952, sedaj pa biva v Kanadi. V knjigi nam opisuje med drugim ravno proces prevzgoje duhovnikov in prizadevanje ljudskih oblasti, da pridobijo duhovnike za svoje cilje.

Pričevanje Branka Bohinca je za ljudsko oblast in za CMD porazno, da bolj ne more biti. Predvsem nas knjiga seznani z metodami prevzgoje v zaporu samem. Posluževali so se vseh sredstev, fizičnih in moralnih, da bi v zaprtih duhovniških zaporih njih dostojanstvo. »Sistematično obdelovanje duhovnikov v Medvodah (na prisilnem delu pri tamkajšnji elektrarni) je šlo za tem, da postanemo duhovni »kretini« . Se prej so se posluževali ovadstva. V to so jim služili nekateri zaprti duhovniki sami. Knjiga navaja primer nekega duhovnika, ki ga pisatelj imenuje »Joco«. Tega so z lakoto zlomili in pripravili do tega, da je postal ovaduh svojih sobratov trpinov. Drugič jim je v ta namen služil kak znanec od zunaj, ki se je jetnikom približal kot prijatelj zato, da jih je lahko ovajal višjim. Hoteli pa so jih pridobiti za komunizem, za sodelovanje z ljudsko oblastjo, za nastop zoper škofa Rožmana in druge ter zlasti še za vstop v duhovniško društvo CMD in še za druge svoje podtalne namene. Tako opisuje Branko Bohinc v poglavju Moja krivda, kako so jih na prisilnem delu na Žalah večino pripravili do tega, da so podpisali neko izjavo zoper škofa Rožmana. (V tistem času je tudi uredništvo KG prejelo tako protestno pismo, ki so ga podpisali številni zaprti duhovniki.)

Pri tej prevzgoji pa jim je bilo posebno pri sreč, da bi pridobili zaprte duhovnike za vstop v CMD in za sodelovanje v njem. Proti koncu knjige pravi Bohinc: »Najbolj me je gnetla misel na zadnje zasljanje. (Predno so ga po petih letih izpuštili.) Z majhnimi izjemami je vsakdo moral skozi poslednje rešeto. In takrat so prenekoga ujeli z obljubo, da bo na svobodi pristopil k duhovniški organizaciji, ki jo vneto podpirajo in organizirajo, ali pa dal kako drugo, še bolj nevarno obljubo. Tri dni pred odhodom so me poklicali. Zasliševalca sem poznal, tudi on je poznal mene. Prvo in najbolj kočljivo vprašanje sem kratko rešil. Izrazil je željo, da bi vstopil v duhovniško društvo. »Oprostite mi, da povem odkrito svoje mnenje. V tem društvu ni mesta zame. Odnos društva do Cerkve je nerazčističen, zato ne morem niti pristopiti niti z njim sodelovati.« (Str. 127).

NE BODO USPELI

Od takrat do danes so slovenski komunisti menjali taktiko iz razlogov, ki smo jih omenili v začetku; ciljev pa niso menjali, tudi CMD se ni spremenilo. Prevzgoja duhovnikov je danes bolj »kulturna«, preneha pa ne. Kot je videti, imajo tudi nekaj uspehov. Ali bodo uspešni? Trdno smo verjeti, da ne bodo. Cerkev in z njo duhovniki, ki se niso dali zlomiti stalinskemu terorju v prvem desetletju po revoluciji, se tudi novim vabam ne bodo dali zapeljati. Vsekakor pa je Cerkev v Sloveniji potrebna molitve, da bo mogla vztrajati.

V duhu destalinizacije

OD STALINGRADA DO VOLGOGRADA...

Proces »destalinizacije« se po 22. kongresu KPSZ nadaljuje v pospešenem tempu v deželah socialističnega tabora, nekoliko počasneje, toda po vsej verjetnosti neizogibno, v zapadnoevropskih deželah, kjer niso komunisti na oblasti. Posebno nagel je ta proces v Sovjetski zvezi sami, tako da mu je že težko slediti. V zadnjih dveh tednih so v duhu novega kurza »destalinizacije« odstranili že večino vseh Stalinovih spominov: spremenili so imena vasi, naselij, ulic, trgov, mestnih okrajev, tovarn, raznih zavodov in institutov in celo mest, ki so se imenovali po pokojnem sovjetskem diktatorju. Po odstranitvi njegovega trupla iz Leninovega mavzoleja na Rdečem trgu v Moskvi se je po vseh prostranih republikah Sovjetske zveze utrgal ta plaz »destalinizacije«, ki grozi z uničenjem vsega, kar spominja na »kult osebnosti« bivšega »očeta narodov in zmagovalca nacifašizma«, Josipa Visarionoviča Džugasvilija Stalina.

Prizaneseno ni bilo niti slavemu mestu Stalingradu, kjer se je v drugi svetovni vojni vršila odločilna bitka med Rusi in Hitlerjevimi četami. Rusi so se tedaj hrabro borili proti sovražniku kakor znajo le oni in z nečloveškimi napori in vztrajnostjo uspeli zlomiti nemški obroč v zimi 1942-1943. Vsi zgodovinarji priznavajo odločilen pomen te ruske zmage za nadaljnji potek vojne. Tako je prišel Stalingrad v zgodovino in po njem se imenujejo vojni filmi in romani, spomini generalov in njegovo ime je natisnjeno v milijonih šolskih učbenikov po vsem svetu. Navzlic vsem tem okoliščinam, ki bi mogle opravičiti staro ime, so pretekli teden sprejeli sklep, da se Stalingrad preimenuje v Volgograd.

Enako so preimenovali še štiri druga mesta, ki so nosila Stalinovo ime, in sicer Stalinabad (glavno mesto republike Tažikistan) v prvotno Dušanbe, Stalinsk (v južni Sibiriji) v prejšnje ime Novokuzneck ter mesto Stalin ob reki Don v Doneck.

TUDI NA ČESKOSLOVAŠKEM

Po poročilih tiskovnih agencij, je tudi češkoslovaško republiko, ki je veljala za utrdbo stalinovcev, zajel val protistalinovstva. Prške oblasti naj bi že izdale ukaz za odstranitev velikega Stalinovega spomenika v središču prestolnice ob Vltavi. Med številnimi spomeniki, ki so bili postavljeni v satelitskih državah v čast »očetu socialistične zmage«, je bil ta v starem mestu Prage najmočnejši. Kip je namreč visok 17 m in ga je dal napraviti bivši češkoslovaški komunistični prvak Klement Gottwald. Da ga je bilo mogoče videti od vseh strani mesta, so morali več hiš podreti in po njem uravnati ves urbanistični načrt. Stroški so bili ogromni. Toda kljub temu bo moral spomenik izginiti z isto naglico in »gorečnostjo«, kot je bil pred nekaj leti postavljen. Časi se spreminjajo in z njimi... spomeniki. Da se ne bi kdo »zgražal«, bodo baje spomenik odstranili ponoči. — Na Madžarskem so si te skrbi prihranili, ker so Stalinov spomenik porušili že pred petimi leti.

TOGLIATTI IN »DESTALINIZACIJA«

V zahodnoevropskih komunističnih partijah vladata še vedno precejšnja zbežanost in zmeda, ki ju je povzročil zadnji boljševiški kongres v Moskvi. Tajnik italijanske komunistične partije Palmiro Togliatti, ki se je nekoliko v zadregi vrnil iz Moskve, kjer je naložil cvetje na zgrešen naslov, je v Rimu nemudoma sklical osrednji odbor partije in razložil svoje »vtise« z moskovskega kongresa. Odboril je vse sklepe, ki jih je sprejel kongres na predlog Hruščeva, in obsodil zadržanje kitajskih ter albanskih komunistov, ki da »ne razumejo važnosti in potrebe razgaljenja Stalinovskih zločinov za vse delavsko gibanje v svetu«. — Po sili razmer je Togliatti priznal, da so bile Stalino-ve napake, (ki jih je svoj čas opravičeval, češ da so bile potrebne), pogubne in škodljive za delavski razred. Na očitke, zakaj ni o Stalinovih zločinih nikdar obvestil in poučil svojih kolegov, je odgovoril, da ni bil na tekočem z zgodovino sovjetskega političnega življenja v zadnjih desetletjih, čeprav je ravno pod najhujšim Stalinovim terorjem živel v Moskvi. Kar se tiče prenosa Stalino-

vega trupla iz Leninovega mavzoleja, je dejal, da je bil to ukrep, ki ga je bilo treba pričakovati že po 20. kongresu. Dejstvo pa je, da ga on sam ni pričakoval in je bil njegov venec eden zadnjih, ki so jih položili na Stalinov grob.

Italijanska komunistična partija je trenutno politično osamljena. To se je pokazalo med razpravo v poslanski zbornici o sovjetskih jedrskih poskusih, katere so vsi obsodili, razen komunistov.

DESTALINIZACIJA V TRSTU?

Tržaško krilo komunistične partije, ki ga vodita tajnik Paolo Sema in odkrit stalinovec Vittorio Vidali, ni še zavzelo jasnega stališča do sklepov zadnjega moskovskega kongresa. Poslanec Vidali je nekaterim sekcijским predstavnikom, ki so ga vprašali, kaj naj store s Stalinovimi slikami, dejal naj jih zaenkrat puste na njihovem mestu.

Na drugi strani pa so oživele govorice, po katerih naj bi titovci v Trstu razpustili svojo stranko (Neodvisno socialistično zvezo) in se priključili komunistom ali Neničevim socialistom. Te sklepe so baje titovci pripravljali storiti, če v tržaški komunistični federaciji pride do destalinizacije.

Novi sovjetski predlogi o Berlinu

Zadnje dni preteklega tedna so časopisi na vidnem mestu prinesli poročila svojih dopisnikov iz Moskve, ki so govorili o nekakšnem odločilnem preobratu sovjetske politike do Berlina in nemškega vprašanja. Pozneje se je pa izkazalo, da ne gre za noben nov sovjetski uradni načrt, ampak le za neke vrste novih prijemov, ki jih je iznesel sovjetski zunanji minister Gromiko dne 7. novembra v razgovoru z nemškim in francoskim veleposlanikom in ki torej zaradi svoje ustne oblike ne obvezujejo Moskve. Kljub temu so v zahodnih krogih vzbudili precejšnjo pozornost, bodisi ker so bolj popustljivi, bodisi ker so prišli brž po zaključku moskovskega kongresa, ki je pometel s »protipartijsko skupino«.

Bistvo te nove poteze je v tem, da bi z vrsto predhodnih spora-

zumov med Sovjetsko zvezo in zahodnimi velesilami na eni ter Sovjetsko zvezo in Vzhodno Nemčijo na drugi določili nov pravilnik o dohodkih v Berlin. Nato naj bi se zahodnjaki obvezali, da bodo spoštovali vrhovnost Nemške demokratske republike in Sovjetska zveza bi podpisala ločeno mirovno pogodbo s pankovsko vlado.

Spremenjen je torej vrstni red, po katerem podpis mirovne pogodbe z eno ali obema Nemčijama ni več predpogoj, ampak logični zaključek drugih sporazumov. Prav tako je omiljena zahteva po priznanju Vzhodne Nemčije. Ameriški in drugi zahodni diplomatski krogi sedaj skrbno proučujejo ta poročila in čakajo, da jim Moskva po redni diplomatski poti formalno sporoči, če so to res njegovi novi predlogi.

Gromiko obišče Beograd

Konec novembra bo sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko vrnil v Beogradu poletni obisk jugoslovanskega zunanjega ministra Popoviča v Moskvi. Bolj kot obisk sam na sebi, je značilen čas, ki so ga za ta obisk izbrali. Na eni strani prihaja po moskovskem kongresu, kjer je sam Hruščev napadel jugoslovanski revizionizem sosedne Albanije, na drugi pa v času, ko ZDA proučujejo svojo nadaljnjo politiko o pomoči Jugoslaviji.

Med Gromikovim obiskom v Beogradu bo brez dvoma govora tudi o političnem položaju v sosednji Albaniji, kjer Enver Hodža ne mara nič slišati o destalinizaciji in še nadalje napada Jugoslavijo, kar pomeni, da velja napad Hruščevu in njegovi politiki. Ni izključno, da bo Gromiko skušal potipati jugoslovanske kroge, kako bi se dalo spraviti h pokorščini albanske upornike...

Tiskovna konferenca v Beli hiši

Na svoji zadnji tiskovni konferenci je Kennedy povedal, da misli še pred novim letom zahtevati od kongresa nove fonde za ojačanje vojaške obrambe ZDA. — Kar se tiče obnovitve jedrskih poskusov, jih ZDA ne mislijo obnoviti, razen v slučaju, da bi to terjala politika ravnovesja moči med obema blokoma. Sovjetska zveza je razstrelila v atmosferi skupno 170 megatonov, Velika Britanija in ZDA skupaj pa 125 megatonov atomskih bomb.

Glede položaja na azijskem jugovzhodu (Laos, Vietnam) je Kennedy izjavil, da v luči zbranih podatkov generala Taylorja, ZDA pripravljajo obširen načrt o zoprstavljanju komunističnemu pritisku na tem pomembnem področju. — Za izredno važne je tudi označil razgovore, ki jih je imel z indijskim ministrskim predsednikom Nehrujem.

Širite „Katoliški glas“

občnem zboru. Novi predsednik Anton Ravšl je izjavil: »Prva naloga našega društva je urediti odnose med ljudsko oblastjo in Cerkvijo.« Drzen je ta cilj in v nasprotju z disciplino v Cerkvi. Saj smo brali v pismu jugoslovanskih škofov izjavo: »Noben posamezen škof ali skupina škofov nima pravice govoriti v imenu katol. Cerkve. To avtoriteto ima samo Sv. stolica ali sv. oče papež.« Tu pa imamo društvo, ki si že od vsega začetka prisvaja pravico, da ureja odnose med Cerkvijo in državo, čeprav je znano, da je to naloga cerkvene hierarhije in Sv. stolice. Zato tudi prisvaja sebi glavno zaslugo, če se je kaj izboljšal položaj Cerkve v Sloveniji. »Cirilmetodijsko društvo je veliko prispevalo, da se je pospešil proces normalizacije odnosov med rimskokatoliško Cerkvijo in ljudsko oblastjo.« V tem pravcu je CMD duhovniška politična organizacija, kakor jo želi ljudska oblast. Zato tudi je bil na občnem zboru glavni referat dr. Stanka Canjkarja »V znamenju vstajenja«, v katerem je »ovrednotil vstajo kot zgodovinsko kategorijo ter je svojstveno argumentiral odnos, kakršnega naj ima katol. duhovnik do osvobodilnega boja.« (Delo 21. okt. 1961).

PISMO JUGOSLOVANSKEGA EPISKOPATA

Poleg tega zadržanja CMD stoji pismo jugoslov. škofov. Iz njega vsakdo lahko razvidi, da položaj katol. Cerkve v Jugoslaviji še zdaleka ni normaliziran in da

KRŠČANSKI NAUK

Cerkev deli vernikom sv. zakramente

K duhovski službi apostolov je spadala poleg javnega čestjenja božjega tudi delitev sv. zakramentov. Apostolska dela (19, 1-7) popisujejo, kako je sv. Pavel našel v Efezu vernike, ki so bili krščeni samo z Janezovim krstom, pa jim je dejal: »Janez je delil le krst pokore, govoreč ljudstvu, naj verujejo v tistega, ki bo prišel za njim, to je v Jezusa. — Ko so učenci to slišali, so se dali krstiti v imenu Gospoda Jezusa. In ko je Pavel položil nanje roke, je prišel nanje Sveti Duh.«

Jezus je postavil sedem zakramentov, deli nam jih Cerkev. Pri sv. krstu se nam izbrišejo grehi in postanemo otroci božji.

Pri sv. birmi nas po Sv. Duhu okrepi za duhovne boje v bodočem življenju.

V Sv. Rešnjem Telesu hrani naše duše z nebeškim kruhom.

Pri sv. pokori očisti naše duše grehov, ki smo jih v svoji slabosti storili.

Pri sv. maziljenju krepča bolne na duši in na telesu za pot v večnost.

Pri sv. mašniškem posvečenju deli njim, ki jih je odbral, duhovniško oblast in milost za duhovniško življenje in delovanje.

Pri sv. zakonu pa poveže zaročenca v sveti življenjski zvezi. Pri vsakem zakramentu je zunanje znamenje, ki pomeni notranjo milost in jo deli. (Oblivanje z vodo pri sv. krstu pomeni in izvrši očistjenje duše od greha.) Ta znamenja je postavil sam Kristus.

V zakramentih deluje Kristus. Tisti, ki zakramente delijo, so samo njegovo orodje.

Krst, birma in mašniško posvečenje vtisnejo duši neizbrisno znamenje, zato jih moramo prejeti samo enkrat.

Zakramente moramo prejemati vredno in dobro pripravljeno.

Da prejmemo sv. krst in sv. pokoro, se moramo kesati svojih grehov. Druge zakramente smemo prejeti le, če imamo v sebi življenje milosti. — Kdor zakrament nevredno prejme, stori božji rop. Kdor pa zakramente vredno prejema, zajema iz studencev Zveličarjevih večno življenje.

Obredi: K znamenjem, ki jih je določil Jezus, je Cerkev dodala še druge pomenljive obrede, na pr. pri krstu belo oblačilo in svečo. Obredi še bolj pokažejo moč zakramenta in večajo našo pobožnost.

21. november - Marijin dan

Cerkev časti danes Marijo s spominom na njeno darovanje v templju. Staro, a ne svetopisemsko poročilo, pravi, da so Marijini starši, Joahim in Ana, spolnili zaobljubo ter že v zgodnji mladosti pripeljali hčerko Marijo v jeruzalemski tempelj, da bi tam Bogu služila in prejela potrebno vzgojo. Marija je ostala v templju do štirinajstega leta.

Praznik, ki naj bi spominjal na ta dogodek, zlasti pa na Marijino daritev in posvetitev Bogu in njegovi službi, je vpejal za vso Cerkev papež Sikst V. leta 1585. V grški cerkvi, ki se kaj rada spominja božje Matere, je bil tozadevni praznik poznan že v osmem stoletju.

V Trstu in po drugih krajih (Benetke) se pa 21. novembra obhaja praznik »Madonna della salute«. Tržačani častijo Marijo — »zdravje bolnikov« ali »Marijo od zdravja« — zelo slovesno že več kot sto let. In od vseh Madon, je nekdo rekel, je Tržačanom najljubša »Madonna della salute«.

Glavne slovesnosti se ta dan vršijo v najlepši tržaški Marijini cerkvi »Santa Maria Maggiore« v starem mestu ali pri jezuitih, kakor nekateri še vedno pravijo. Slovesnosti se udeležijo tudi predstavniki oblasti, zlasti občinskih, ker se je tržaška občina obvezala, da bo ta praznik slovesno obhajala v zahvalo za končano kugo, ki je razsajala v mestu pred dobrimi sto leti.

V začetku avgusta leta 1849 so se v Trstu pojavili prvi primeri kuge. V prvih tednih je bilo bolnih in mrtvih le malo. Oblasti so celo skrivale občinstvu žalostno dejstvo. A v teku septembra se je bolezen tako razširila, da ni bilo pomoči. Posledice so bile strašne. Računajo, da je v Trstu in na ozemlju, ki je šlo 60.000 prebivalcev, obbolelo čez pet tisoč oseb, umrlo pa več kot dva tisoč.

V tej veliki stiski je verno ljudstvo iskalo pomoči pri Bogu in Mariji, zdravju bolnikov. Zlasti je bila cerkev Santa Maria Maggiore z Marijinim oltarjem v desni ladji cilj stalnega in pobožnega romanja težko preizkušenih Tržačanov.

V mesecu oktobru je neka žena iz starega mesta šla v gostilno po vino za svojega bolnega brata. V gostilni je bil v nekem kotu majhen kip Matere božje z Jezusom. Pred ta kip je žena padla na kolena in se zaobljubila: »O sveta Devica! Če ozdravi moj brat, te bom počastila s posebno procesijo!«

Mož je ozdravel in cerkvene oblasti so 15. oktobra dovolile posebno procesijo z malim kipom Matere božje iz gostilne starega mesta. Od tistega dne je bolezen v mestu začela pojemati in v teku meseca novembra popolnoma prenehala.

Dne 21. novembra se je vršila nova pro-

cesija. In sicer v zahvalo za rešitev. Od tedaj je 21. november postal tudi tržaški praznik.

Mali Marijin kip, ki so ga nesli po mestu v procesiji 15. oktobra, so po procesiji prenesli v kapelo grofov Cedassamare v starem mestu. Ta Marijin kip je sedaj znan kot »Madonna delle grazie« ali pa kot »Madonna dei fiori«.

Kip je ostal v grofovi kapeli do predvojnih let, ko so podrl veliko hiš v starem mestu za občinsko palačo v bližini rimskega teatra. Odnegli so ga v stolnico in je tam ostal do 8. septembra leta 1957, ko so ga v procesiji prenesli zopet na staro mesto. Takrat pa ne več v grofovo palačo, ampak v majhno kapelico ob vходу nebotičnika Inail, pred katero se marsikateri potnik ustavi in priporoči svoje potrebe nebeški Materi.

Iz življenja Cerkve

Nekaj števil iz misijonskega sveta

Pred vrati komunistične Kitajske v Hong Kongu se na mesec vpiše tisoč novih katehumenov. V Južnem Vietnamu imajo samo v škofiji Qui Nohn 71 tisoč katehumenov. V Južni Koreji so letos v postu krstili 12 tisoč novih katoličanov; tam imajo sedaj 243 domačih duhovnikov in ti slednji že presegajo število tujih duhovnikov. V Ruandi Urundi v Srednji Afriki se vsak teden da krstiti 1400 oseb. V škofiji Peramiho v Tanganiki v Afriki je bilo leta 1959 183 tisoč katoličanov, letos jih je že 200 tisoč. V Indiji je danes šest milijonov katoličanov in so porastli v kratkih letih za 21%. V Afriki se je število katoličanov povečalo v enem letu za nad en milijon.

Tako se Cerkev vedno znova obnavlja kakor vedno zeleno drevo. Na eni strani trhle veje in suhe iglice odpadajo, na drugi pa nove poganjajo, še lepše in močnejše.

Druge svetovni kongres žosistov

V Rio de Janeiru v Braziliji se je od 1. do 11. novembra vršil drugi svetovni kongres katol. delavske organizacije JOC. Kongresa so se udeležili delegati iz 85 dežel, poleg tega še zastopniki svetovnih organizacij ZN, UNESCO, FAO. Navzoč je bil tudi ustanovitelj žosizma kanonik Cardijn. Prvi kongres je bil pred štirimi leti v Rimu, naslednji pa bo leta 1965. Žosizem, ki ima za sabo 35 let obstoja, šteje danes tri milijone 200 tisoč članov.

MATER ET MAGISTRA
Obrtništvo in združništvo

Socialna pravičnost, ki naj bo res pravičnost in ki naj v resnici prispeva za skupni blagor in napredek, ni tako enostavna zadeva, kot si nekateri mislijo. Ni dovolj, da delavec dobiva pravično plačo in da se sorazmerno razdeli narodni dohodek, kot smo videli, da uči Ja-

nez XXIII. Družbeno življenje in gospodarsko udejstvovanje je dosti bolj zamotano. Gre predvsem za različna podjetja, ki narodni dohodek ustvarjajo. »V naravi človekovi je namreč, da se hoče v proizvodnji udeleževati tako, da zastavi svojo osebno odgovornost in da doseže več-

ji razmah svoje osebnosti,« pravi sv. oče. Zato, če v nekem gospodarskem redu človeku ni mogoče razviti svojih osebnih zmognosti, če trpi njegovo dostojanstvo, če se ubiva v njem čut odgovornosti, če se stavijo ovire temu, da bi razvil svojo osebno dejavnost, tak gospodarski sistem gotovo ni pravičen, uči sv. oče, četudi bi se mu morda posrečilo ustvariti visok narodni dohodek in bi ga tudi pravično razdeljevali.

Zakaj tako? Zato, ker ni človek zaradi sistema, temveč mora tudi gospodarski sistem služiti človeku in mu pomagati, da postane vedno bolj »človek«, to je da razvije v čim večji meri svojo osebno zmognost in da doseže čim večjo popolnost svoje osebnosti. »Vse je vaše,« uči sveti Pavel, »vi pa ste Kristusovi.«

Kakšen pa naj bi bil tak idealen gospodarski red? Papež odgovarja, da ni mogoče tega določiti. Vsekakor pa mora pravičen gospodarski red očuvati naslednje: »Mala in srednja kmečka posest, mala in srednja obrtniška trgovska podjetja morajo obstajati in se razvijati tudi tako, da se jim priskoči na pomoč z združništvom; v velepodjetjih pa se morajo pravice delavcev zagotoviti ne samo z državno delovno pogodbo, temveč tudi s podjetniško, kjer je mogoče.«

Nauk Cerkve je, kot vidimo, da mora obstajati tudi samostojen kmečki in obrtniški stan, mali in srednji trgovci ter industriji, v nobenem primeru se Cerkev ne strinja, da smejo obstajati le državna podjetja in posestva, kot uči socializem, kjer so odpravili obrtniški stan in kjer hočejo vso zemljo podvržati in s tem uničiti samostojnega kmeta.

V naslednjem se sv. oče ustavi pri obrtništvu in združništvu. Njegov nauk je, da je za skupni blagor potrebno, da se ohranijo samostojna kmečka posestva in obrtniška podjetja, ki naj se povežejo v zdruge, da bodo mogla bolje uspevati in se razvijati.

Obrtniška podjetja, nadaljuje papež, pa morajo korakati s časom in tehničnim napredkom vstic. K temu morajo v prvi vrsti prispevati obrtniki sami. V ta namen jim je potreben tehničen in organizatoričen pouk; država pa mora z zakoni zaščititi obrtnike in njih zdruge, zlasti še pri odmerjanju davkov in pri kreditiranju malih podjetij. Skupnost je tem bolj dolžna to delati, ker so obrtniki in njih zdruge tisti, ki pomagajo množiti narodni dohodek in ki zlasti skrbijo, da ustrežejo dobrim vsakdanjim potrebam ljudi in pa želji po umetniškem okusu.

Posebne premisleke vreden je ta nauk Janeza XXIII. o obrtniškem stanu, ki je enakovreden veliki industriji, ker je nje potrebno dopolnilo in ker toliko doprinese za skupni blagor s svojimi uslugami. Poleg tega nudi ravno obrt možnost, da se podjeten in nadarjen človek more uveljaviti in razviti svoje osebne zmognosti. To je pač čisto drugačno pojmovanje družbene strukture, kakor jo priznava socializem, ki pozna le državno lastnino ter industrijo in pa industrijske ter kmečke delavce, vmes pa ni nič. Kako neprijetne posledice ima dejstvo, da ni obrtniškega stanu in malih trgovcev, uvidi lahko vsakdo, kdor obišče kako socialistično državo, n. pr. Jugoslavijo.

Smrt furlanskega misijonarja

V Veroni je preteklo nedeljo umrl Tarisio Martina, rojen v Ospedalettu, vaši ob cesti iz Vidma v Trbiž, leta 1887. V njegovi družini so bili še trije bratje duhovniki in ena sestra redovnica. Se mlad je stopil v red stigmatincev. Med prvo svetovno vojno je bil vojak v italijanski armadi. Po vojni je leta 1925 šel na Kitajsko za misijonarja. Tu je zelo uspešno deloval in postal apostolski prefek v mestu Yihshien. Med drugo vojno je pa moral veliko trpeti najprej pod japonsko zasedbo, nato pa pod komunisti. Ti so ga zaprli in obsodili na dosmrtno ječo. Po štirih letih je bil leta 1955 izpuščen. Vrnil se je v Evropo in tu dočkal smrt.

Za krščanski božič

Dunajski kardinal König je objavil posebno pismo, v katerem opozarja vernike, naj obhajajo božič res krščansko in naj jim ne postane ta lepi krščanski praznik le priložnost za nakupovanje razne kramarije in za bučno reklamo. — To velja tudi za naše vernike vedno bolj. Saj se tudi naš božič spreminja vedno bolj le v zunanje slanje luči in lučk ter vsakovrstnih darov in igrač brez sv. zakramentov in molitve.

Novo poročilo misijonskega brata Kerševana

Sredi septembra so se naše vrste pomnožile za dve novi mladi moči. Prispela sta namreč dva mlada misijonarja-duhovnika, eden Belgijec in drugi — Kolumbijec (Južna Amerika). Ker nimajo lazaristi v Belgiji dovolj poklicev, postaja naša misijonska skupina tu v Kongu precej pisana. Se trideset nas ni vseh skupaj, pa smo tu poleg Belgijcev (Flamancev in Valoncev, ti zadnji govorijo samo francosko, dočim poznajo Flamci oboje jezika), še trije Holanci, eden Luksemburčan, novodošli Kolumbijec, Italijan iz Bergama in pa midva z mojim bratom Marcelom, kateri je tukaj že 28 let. V preteklem juliju je v Belgiji umrl tu oboleli sobrat in od tedaj sem jaz po letih najstarejši član naše lazaristične misijonske družine tu v Kongu.

Sester misijonark Usmiljenk sv. Vincencija Pavelskega je pa precej več tukaj na delu. Za konec tekočega leta sta napovedani dve novi sestri in jih bo tedaj celih petdeset. Pa ne delujejo vse na ozemlju naše misijonske škofije; skoro polovica njih je nastavljena v nam najbližjem mestu Coquilhatvillu, kjer imajo velik samostan in oskrbujejo dve bolnišnici in važen šolski center za dekleta, katerih imajo kakih 1500. — V bližnjem Bikoru, sedežu naše škofije, so sestre usmiljenke začele pred petimi leti z noviciatom za domača dekleta, kateri lepo uspeva. Imajo že sedem novink in več kot toliko postulantk. Lani, ob kritičnih dneh, so jih pet z letalom odpeljali v Belgijo, kjer se dobro držijo. Tam imajo lepo priliko za študij in potrebno pripravo za poznejšo zaposlitev tukaj. Seveda imajo sestre težko nalogo z vzgojo teh bodočih redovnic. Potrebna je poleg velike potrpežljivosti, prizanesljivosti in vztrajne volje, posebna božja pomoč, katera prihaja iz stanovitne molitve, ker če Bog ne zida hiše, se zidarji zastonj trudijo. Tako je bila neka sestra-domačinka letos odslovljena v sosednji škofiji. Je to hčerka nekega našega starega katehista in je pred leti vstopila v domačo sestrsko kongregacijo v sosednji škofiji, ker tedaj pri nas še nismo ničesar imeli. Že pred kakimi desetimi leti je naredila svete zaobljube. Postala je pa tako jezljiva in

nasilna, da je tepla druge sestre. Ker ni šlo drugače, je dobila odvezo od redovnih obljub in se je vrnila v svet.

NOVE TEŽAVE

Misijonsko delo se nadaljuje kot nekoč, pa ne gre več vse prav. Spremenjene zunanje okoliščine posredno vplivajo na en ali drugi način na potek misijonskega življenja. N. pr. slabe ceste. Novi gospodarji nič ne skrbijo za njih vzdrževanje. Ze sedaj postajajo mestoma neuporabne in vprašujemo se, koliko dela in stroškov bo treba za njih popravilo, če to stanje traja še dalje. Ko moramo potovati od ene postaje do druge, se kljub previdnosti in počasni vožnji ne moremo izogniti nesreč in smo v stalnem strahu, da bomo kje obtičali ali da se nam kaj polomi. Tako sem jaz letos že dvakrat padel z motornim kolesom, pa brez hujših posledic, ker ni mogoče hitro voziti. In ko moramo popravljati avtomobila, ni več mogoče nabaviti nadomestnih delov. Treba jih je naročiti v Evropi ali Ameriki in dolge mesece čakati nanje ter jih plačevati v dolarjih, ker tukajšnji denar nima izven dežele nobene vrednosti. Nekoč je bil tukajšnji frank iste vrednosti kot belgijski, sedaj dajo Belgijci zanj 32 stotink, pa le tedaj, kadar ga sami potrebujejo. Vzporedno je postalo vse bolj drago, plače so zelo narasle, tako da nimamo več veliko uslužbencev in najetih ljudi, ker jih ni več mogoče plačevati. Tako je zunanji vzpon naše podjetnosti zaenkrat popolnoma zavrt, čeprav niso še vsi načrti izvedeni, kot n. pr. malo semenišče in drugo. Tako je v našem ožjem delokrogu. Pa ni samo pri nas tako. Bolj in bolj postaja jasno, da gre vsa dežela počasi gospodarsko rakovo pot. Povsod na široko trosijo denar, a ni v nadomestilo vzporednega kritja. V nekem ministrstvu centralne vlade so zasledili poneverbo 40 milijonov frankov.

POLITIČNI KAOS

Politično še ni ničesar urejenega. Ko so imeli Combeja v Leopoldvillu, je vse obljubil, samo da se je izmuznil iz prijema tamkajšnjih oblastnikov, sedaj pa kaže iz Katange vsem roge. Vzhodna pokrajina je ubogljiva zato, ker Mobutu krije stroške Gizengovega vojaštva, za katero gre ogromnega denarja. Mesto nekdanje edine »force publique« (organi javne varnosti) obstojajo sedaj najmanj tri ločene armade, torej niso vštete čete samoderžca Kalondžija v Južnem Kasaju in onih v Kivu. Zaradi ljubelega miru, odnosno da dajo vtis edinosti dežele, centralna blagajna v Leopoldvillu vse te ljudi mastno plačuje. —

Vsi si želimo povratka nekdanjega urejenega in smotnega življenja. — V KG ste začeli z objavo izvlečkov iz knjige »Mož s čudežnimi rokami«, katero sem letos imel priliko prebrati v francoskem prevodu. Gotovo je, da ste srečno izbrali za podlistek in če ne bi bila stvar predolga, bi jo bilo vredno v celoti objaviti. Čestitam vam vsem, kateri se žrtvujete okoli KG in želim bogatih uspehov v dosegih ciljev, za katerimi stremite.

Iskreno Vas pozdravljam. Vaš hvaležni

Karel Keršvan C.M., mis. brat

Kot je videti iz teh in drugih poročil misijonskega brata Kerševana, je dejanska resničnost v Kongu precej drugačna, kot jo nasplošno prikazujejo politiki v časopisih in tudi na sedežu Združenih narodov. Jasno je, da vsem, ki se potegujejo za takojšnjo neodvisnost črncev, ne gre za njih resnični blagor, temveč da imajo pri tem svoje zahrbtnje namene. Upajo, da bodo neizbežni kaos, ki nastaja, izrabili za svoje politične cilje; komunisti zato, da upeljejo svojo diktaturo, zapadni kapitalisti pa zato, da se polastijo tamkajšnjih bogastev. Stroške za vse to pa bodo plačali črnici sami, ki bodo kaj kmalu znova izgubili svojo politično neodvisnost pod kako politično ali gospodarsko diktaturo, ki bosta obe prav gotovo zavrlji proces napredka in izobraževanja, če ga ne bosta docela uničili. (Op. ured.).

Senat odobril zakon o cenzuri

Po živahnem debatiranju je rimski senat končno odobril načrt zakona o reviziji filmov in gledaliških del, torej nov zakon o cenzuri. Sedaj ga mora samo še odobriti poslaniška zbornica. Ako bo izid pozitiven — kar se upa — bo po dolgih letih bojov in negotovosti stopil v veljavo zakon, ki bo imel nalogo rešiti težke probleme filmske in gledališke moralnosti.

Posebna komisija bo morala pregledati filme pred njihovim predvajanjem ali pa, če bodo italijanski, pred njihovim izvozom v tujino. Vsak dobro misleč človek se mora jasno zavedati velikega pomena preventivne cenzure. Če se z ene strani zahteva strog pregled živil, zdravil, je z druge strani potrebna kontrola filmov, časopisov za mladino, televizije. Če je treba skrbeti za telesno zdravje, se mora posvečati prav enako pozornost duševnemu zdravju.

Novi zakon bo nekoliko spremenil sestavo komisije za cenzuro; odslej bo namreč komisija sestavljena iz oseb, ki ne bodo imele kakega posrednega ali neposrednega interesa pri filmski proizvodnji. Načeloval ji bo višji sodnik v pokoju; poleg njega bo v njej en funkcionar ministrstva za predstave, eden od notranjega ministrstva, trije drugi člani, popolnoma tuji filmski industriji, in en pedagog. Ako bo avtor dela zahteval, bo lahko tudi on zraven.

Na ta način ne bo delo cenzure v rokah tistih, ki so direktno zainteresirani pri filmu in najdejo zato vsa mogoča opravila v imenu svobodne umetnosti. Tako sestavljena komisija bo dobro opravila svojo nalogo brez posredovanja in pritiska od zunaj. Novi zakon bo razen tega vne-

Nekaj vprašanj

Neki milanski dnevnik je objavil pred kratkim nekaj vprašanj italijanskim komunističnim voditeljem. Naj bodo tu v vednost tudi naši javnosti.

Vprašanja, katera postavljamo komunistom s peterokrako zvezdo, so sledeča:

1. Zakaj je komunistična »sedanjost« vedno pravilna, »preteklost« pa vedno zgrešena?

2. Kako to, da imate za živečega svojega diktatorja vedno samo slavospeve, po njegovi smrti pa mu sprevržete zemeljske ostanke, da nima miru niti v grobu?

3. Zakaj vi, komunisti, ne nastopate takoj, dokler je še čas, da spremenite, izboljšate, popravite

4. Ali je mogoče, da je Stalin vse popravil, isto tako Beria, Molotov, Maljenkov in drugi, Hruščev pa ne popravi nikoli?

5. Ko je bilo naznanjeno v Moskvi, da bo eksplodirala 50-megatonska bomba (seveda v »miroljubne namene«), zakaj so se tedaj vsi smejali in ploskali in ni bilo nikogar, niti enega, ki bi rekel: oprostite, tovariši, jaz nisem za to?

Zaključek. Ali komunisti ne razumejo, kaj je prav in kaj zgrešeno, kar pomeni, da niso brihtni ljudje, zato ni priporočljivo, da bi se dali v njih roke, da bi nas vodili in vladali. Ali pa razumejo, da so nekatere stvari zgrešene, in vendar jih odobrijo, jim ploskajo, kar pomeni, da so kriminalci. Ali pa se zavedajo, da bi ne smeli sprejeti nekaterih sklepov, je pa nemogoče se zoprstavit, zato ker ima »on« vso oblast v rokah in vsakega nasprotnika...; torej so kimavci in bojazljivci, strahopetci.

Obstoja še kak drugi ali? Odgovor naj si dajo bralci sami.

m. a.

Mož s čudežnimi rokami

ZGODBA IZ ZADNJE VOJNE

Svedska poseže vmes

V septembru leta 1943 je finska vlada pozvala Kerstena v Helsinkih na raport. Himler ni ničesar dejal, kajti Kersten je bil finski državljani. Vendar je pripomnil: »Le pojdite. Mogoče da vam bo vaša vlada zaupala, zakaj nam ni izročila svojih Judov.«

Medtem ko se je Kersten pripravljaj za odhod, ga je tudi švedski poslanik povabil, naj se ustavi v Stockholmu, da bi se tam lahko razgovarjal z vlado. To je bilo malo težje, toda ker je v Stockholmu bilo v bolnišnici kakih 5000 Fincev, je Kersten dejal Himmlerju, da jih gre

sel neko novost glede prepovedanih filmov za mladino: odslej bosta dve kategoriji: ena za mladino izpod 14 let, druga za mladino izpod 18 let. Za vsak film bo morala komisija določiti, ako je dostopen vsem ali pa ga je treba prepovedati eni ali obojem kategorijama. 4. člen pravi, da ne bo dano dovoljenje predvajanja tistim filmom, ki bodo v posameznih prizorih ali v celotni snovi žalili moralo.

Nazadnje je treba še poudariti, da bo imelo samo rimsko sodišče pravico ustaviti nemoralne filme. To je potrebno, da se izognejo incidentom lanskega leta, ko so bili nekateri filmi v Milanu blokirani, medtem ko so jih svobodno predvajali po drugih italijanskih mestih. To je seveda povzročilo stanje negotovosti pri producentih in zmešnjave pri občinstvu in je zbudilo ostre kritike proti vladi.

Primer Vračiča

Prejšnji teden je prišlo do nepotrebne diplomatske incidente med nemško Zvezno republiko in Jugoslavijo. Zahodnonemška policija je po nalogu sodnih oblasti iz Münchena aretirala jugoslovanskega državljan Laza Vračiča, bivšega partizanskega častnika, (ki je kot direktor nekega zagrebskega podjetja prišel po rednih gospodarskih poslih v Nemčijo). Aretirali so ga na osnovi zapornega povelja, ki so ga izdale nemške zasedbene oblasti v Zagrebu leta 1941. Aretacija je izkazala v jugoslovanskih krogih veliko ogorčenje. Beograjska vlada je preko švedskega veleposlaništva (diplomatski odnosi med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo so prekinjeni zaradi jugoslovanskega priznanja Vzhodne Nemčije) izročila bonnski vladi ostro protestno noto, v kateri zahteva izpustitev Vračiča in povrnitev moralne in materialne škode.

Nemške oblasti so po dveh dneh Vračiča izpustile in ustavile proti njemu vsako proceduro: v prisotnosti jugoslovanskega generalnega konzula so sežgali vse dokumente iz dossiera Laze Vračiča. Ali jugoslovanska vlada se ni s tem zadovoljila, ampak zahteva opravičilo in zagotovilo, da se podobni primeri ne bodo več ponovili.

Nemške sodne oblasti so res ravnale protizakonito, kajti po mednarodnem sporazumu, ki ga je Nemčija sprejela, ni dopustno sodno preganjanje oseb, ki so se med drugo svetovno vojno borile na strani zaveznikov proti naciizmu. Zato je res nerazumljivo, kako je do incidenta sploh moglo priti. — Na drugi strani pa se nam je zdelo ogorčenje beograjskih oblasti nekoliko pretirano z ozirom na to, da so nad izstrelitvijo sovjetske velebombe tako pasivno reagirali.

Za primer Vračiča so se zanimala tudi tuja odporniška gibanja in primerno protestirala.

Križarska vojska

proti atomskemu oboroževanju
Generalno vodstvo »Pax Christi«, znano katoliško mednarodno združenje za mir, je na svojem zadnjem sestanku v Parizu, pod predsedstvom kardinala Feltina, izdalo sledečo resolucijo:

»Pax Christi«, zaskrbljeno zaradi poslabšanja mednarodnih odnosov, zlasti še po znova začetih atomskih poskusih, ki ogrožajo svetovni mir, opominja, da se

obiskati, oziroma zdraviti, če bo treba, ker bi se vendar ne spodobilo, da bi zdravnik prišel v tuje mesto in da ne bi šel pogledat svojih rojakov.

»No, pa pojdite, se je končno vdal Himmler. »Toda skrbite, da se vrnete.« »Le kaj sem vam napravil, da dvomite o meni?« je užaljen dejal zdravnik. Nato je pristavil, da bosta oba njegova starejša sinova ostala v Nemčiji, samo mlajši sin in žena pojdeta z njim. »Oprostite mi,« je dejal Himmler, »toda vi veste, kako je moje življenje polno sumničenj. Vi ste edini, v katerega imam popolno zaupanje.«

Ko je Kersten prišel na Švedsko, se je po dolgem času spet čutil svobodnega. Šel je k zunanjemu ministru Kristjanu Guntherju in imel z njim dolg pomenek. Gunther mu je dejal: »Vsak dan nas zavezniki silijo, da bi vstopili v vojno zoper Nemčijo. Toda to nasprotuje našim

bo združitve narodov, po kateri hrepeni vse človeštvo, uresničila le z miroljubnimi sredstvi. Zato obsoja sleherno akcijo, ki ima namen, da neti sovraštvo in nezaupanje med narodi ter poziva narode, odgovorne za tako orožje, naj uporabijo vse sile, da preprečijo uničenje, ki grozi vsemu človeštvu. Obenem izraža željo, naj bi se znova začela pogajanja za mednarodno nadzorstvo nad oboroževanjem v korist miru, svobode in gotovosti med narodi.«

Destalinizacija na Tržaškem

Slovenci sledimo z zanimanjem poteku notranjih trenj med raznimi komunističnimi in sopotniškimi strujami pri nas. Sedaj so na vrsti vidne notranje bolečine v mogočni Vidaljevi partiji.

Vsem je še dobro v spominu znan dogodek, ko je vodja tržaške komunistične stranke izustil že pred leti slavne besede: »Accorrete presto...«.

Danes bi se pa rad postavil kot rešitelj slovenskega naroda na Tržaškem in prvobornik njegovih pravic. Vidni znaki jasno kažejo, kako tudi njegova zvezda zahaja. Že pred leti so se pojavile »obsojanja vredne protipartijske skupine«, ki so predvsem po vaseh na Tržaškem spravile partijo v dokajšnje težave.

In vendar množice, ki so še pred nekaj tedni videle v mogočni balzamirani Stalini mumiji odrešenika iz vseh življenjskih težav in problemov, danes ne pojmujejo tako nenavadnega preobrata. Zato tržaški stalinistični tavmaturgi še najraje molče o stvari in o novi — controordine kampagn — ki je že v teku ali celo izvršena po Italiji, a se tu še ne izvršuje.

O stvari se mnogo razpravlja. Pisana omizja trockistov, buharjancev, titovcev živahno debatirajo. Goriška je že skoro očiščena stalinovcev, le na Tržaškem in predvsem v zakotnih Miljah še vedrilo in oblačijo ti »reakcionarni« stalinisti.

Istočasno z destalinizacijo se tudi izvršuje tiha likvidacija USI na Tržaškem. Morda bodo tudi bodoči izidi ljudskega štetja pokazali, kako je bila njih ozkosrčna-hinavska politika prava mana za šoviniste. Rovtarska napihnost in prezeznost bo prenehala, ko bodo usihali postopoma materialni viri, edini, ki jih še drže pokonci. Nikoli ni bila teorija sofistov bolj primerna tudi za razmere med raznimi komun. strujami na Tržaškem: »pravica je na strani močnejšega.«

S proučevanjem preteklosti in sedanjosti začrtajmo še jasneje edino slovensko pot, da bomo bolje prestali tudi nove preizkušnje, ki se bodo še pojavile med nami.

—ič

Rdeče bivanje

Pod tem naslovom je Karel Vladimir Truhlar izdal drugi zvezek svojih pesmi. Knjižica je izšla kot 43. izdanje Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu. Ljubitelji lepe pesmi jo bodo prav gotovo z veseljem sprejeli.

K. Vl. Truhlar je profesor za ascetiko in mistiko na papeški Gregorianski univerzi v Rimu. S knjigami in raznovrstnimi članki, ki razodevajo temeljito teološko znanje, znanstveno treznost in jezikovno uglajenost, si je v svoji stroki pridobil že precejšen mednarodni sloves.

Zato je njegova pesem v materinem jeziku še več vredna.

Imamo še vedno eno prošnjo: Kdaj bo nam, ki hrepenimo po tečni duhovni hrani, poslal tudi kaj iz svoje bogate asketske zakladnice?

Lojze

Izšel je »Pastirček« št. 2

idealom o nevtralnosti in nasprotuje tudi vsem našim interesom, kajti že prvi dan po naši odločitvi za vojno bi Stockholm bil samo še kup razvalin. Zato mi je prišlo na misel nekaj drugega, namreč to: rešiti čim več ljudi iz koncentracijskih taborišč. Ali ste pripravljeni sodelovati z nami?

Kersten je navdušeno prikimal: »Napravi bom vse, kar bo v moji moči.«

Tako sta se Kersten in Gunther vsak dan srečala. Skupaj sta skovala načrt, držen in skoro nemogoč, po katerem naj bi tisoče jetnikov prišlo na Švedsko. Švedska vlada bi potem za te reveže poskrbela. Toda največjo nalogo je imel Kersten: moral je postati tisti, kateremu naj bi uspelo prepričati Himmlerja, da izpusti jetnike.

Po teh pogovorih je Kersten odšel v Helsinkih; nato pa se je vrnil v Nemčijo. Težka mu je bila vrnitev, kajti bil je v

FILM

Poslednja sodba (Giudizio universale)

Prišla sem v kinodvorano ravno ob zaključnem prizoru filma. Po končani predstavi sta fant in dekle, ki sta sedela pred menoj, vstala in šla ven. »Kakšen film sva prišla danes gledat! To je zares italijanska svinjarija!« Osupnila sem nad temi besedami, ki jih je izgovoril on. Ne da sem od tega filma čakala kdovekaj, toda mislila sem, da bo vsaj gledanja vredno delo. »No,« — sem si mislila, — »morda ga onadva nista pravilno razumela, morda bo meni kdove kako všeč.« Zato sem se z dobrim razpoloženjem lotila gledanja zadnjega De Sicovega filma. »Dvojica De Sica-Zavattini je vedno dala od sebe samo najboljšo« — sem se tolažila. A prav kmalu sem se morala v tej svoji veri razočarati. Film ni že od samega začetka kakor nič kaj takega, zaradi česar bi ga lahko smatrali, ne rečem za umetnino, temveč za dober film. Toda kljub temu še nisem obupala. Končalo se je prvo dejanje in... še nič. »Morda bo v drugem kaj« — sem si dejala. Včasih se filmi rešijo lahko prav na koncu, da lahko naenkrat spremenimo svoje mnenje. Zal se to ni zgodilo. Na platnu se je prikazala beseda »Konec«, torej ni bilo nič več kaj pričakovati. »Tokrat sta jo De Sica in Zavattini prav pošteno polomila,« — sem si mislila.

Priznati moramo, da je uspehu filma precej škodilo veliko pričakovanje, ki je vladalo zanj. Ako bi ga bil De Sica ustvaril pred dvajsetimi leti, ko je bil pripravljen osnutek za scenarij, bi morda iz te originalne snovi lahko nastala umetnina, tako pa je ta dvajsetletna zamuda veliko škodila filmu, ki je z leti mnogo zgubil. Ne bomo trdili, da je vse v filmu zanič, toda od režiserja, ki nam je dal »Tatove koles« in »Sciuscià«, smo pričakovali mnogo več. Hotel je ustvariti nekaj velikega, a žal jo je polomil. Ako bi bil malo skromnejši, predvsem kar zadeva število igralcev, ako bi bil kako epizodo spustil, bi film samo pridobil. Tako pa je vse skupaj površno in bežno prikazano in gledalca se niti najmanj ne dotakne. Res je, da so v filmu tudi duhovite domisljice, da je v njem kaka patetična nota (otroci, ki jih Alberto Sordi prodaja v Ameriko), vendar ne moremo reči, da bi vse skupaj kdove kako vplivalo na gledalca. Tudi smo se spraševali, zakaj je zaključni prizor, velikega plesa izdelal režiser v barvah. Kaj je hotel s tem izraziti, nam ni bilo jasno.

Ko smo brali, da ni »Poslednja sodba« na zadnjem beneškem festivalu odnesla nobene nagrade, se nam je zdelo čudno, da je žirija prezrla tako velikega režiserja, kot je De Sica. A sedaj, ko smo film videli, se z žirijo popolnoma strinjamo in popolnoma razumemo hladnost, s katero je bil film na festivalu sprejet.

Mira

Ljubljana se je spomnila L. Salvinija

Društvo prevajalcev Slovenije je priredilo v Ljubljani v dvorani Križank večer slovenske poezije v italijanščini, posvečen spominu pokojnega Luigija Salvinija. Na sporedu je bila recitacija slovenskih pesmi, ki jih je Salvini prevedel v italijanščino in katere so prireditelji nato prebrali. Božidar Borko je v uvodni besedi prikazal lik in književno delo pokojnega Salvinija in zlasti omenil njegovo najlepše delo »Sempreverde e rosmarino«, s katerim je pokojni slavist pobliže seznanil italijanske kulturne kroge s slovensko poezijo od njenih začetkov do današnjih dni.

skrbeh za ženo in otroka, ki sta se morala vrniti z njim, medtem ko bi bila lahko ostala na varnem na Švedskem. Toda Kersten se je hkrati tudi zavedal, da lahko s takim dejanjem nezaupanja do nemške vlade zaigra milijone življenj. In prav zdaj je potreboval, da mu je Himmler popolnoma in slepo zaupal. To je pa dosegel edino s tem, da sta se tudi žena in sin vrnila.

26. novembra je Kersten telefoniral iz Hartzwalda in prvo vprašanje, ki mu ga je Himmler zastavil, je bilo prav to: »Seveda ste vašo ženo in otroka pustili na Švedskem?« »Nikakor ne,« je odvrnil Kersten, »oba sta se vrnila z menoj.« »Ali res?« je Himmler vzkliknil. »Zdaj pa vidim, da imate še zaupanje v našo zmagoto. Oprostite mi,« je nato dejal, »da vas take stvari vprašujem, toda toliko sem že slišal o vas praviti, toda sedaj vem, da ste nam v resnici zvesti.« (Se nadaljuje)

Radio Trst A

Teden od 19. do 25. novembra 1961

Nedelja: 9.30 Slovenski samospevi in zborovske skladbe. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Pustolovščine Toma Sawyerja« - 1. del. Igrajo člani RO. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika tedna v Trstu. — 17.00 Za smeh in dobro voljo - Ponovitev. — 18.30 Obiski na Goriškem: (2) »Steverjan«. — 21.00 Iz prvega festivala folklorne glasbe na Vrbskem jezeru - 2. oddaja. — 21.30 Koncert Ljubljanskega kvarteta.

Ponedeljek: 18.00 Italijanščina po radiu. — 18.30 Baročna glasba. — 19.00 Znanost in tehnika: »Roboti v tiskarstvu«. — 20.30 Modest Mussorgsky: »Soročinski sejame«, opera v treh dejanjih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: Hormoni: (3) »Hormoni v rastlinskem svetu«. — 18.30 Mendelssohn: Simfonija št. 5 v d-molu, op. 107. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 21.00 Petar Petrovič Njegoš: »Gorski venec« - 2. oddaja. — 21.30 Koncert orglarja Tarcizija Todera. — 22.00 Obletnica tedna: »Pred 25 leti je umrl trgovec s kanoni Bazil Zaharoff«.

Sreda: 18.00 Slovenščina za Slovence. — 18.30 Liki iz opernih del: »Manon Lescaut«. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 »Shenandoah«, igra v štirih dej. Igrajo člani RO. — 22.30 Concerto lirico za klarinet in orkester.

Četrtek: 18.00 Radijska univerza: Osnovni pojmi geografije: (3) »Težnost Zemlje«. — 18.30 Koncert čelistke Simone Pierrat in pianistke Françoise Pierrat. — 19.00 Sirmo obzorja: »Izum, ki so preobrazili naše življenje« - 4. oddaja. — 20.30 Znani dirigenti - André Cluytens: Beethoven - Rimski-Korsakov - Bizet - Ravel.

Petek: 18.00 Italijanščina po radiu. — 19.00 Sola in vzgoja: »Vživljanje gojenca - prvi pogoj uspeha«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Novele 19. stoletja - F. D. Guerrazzi: »Burka s predajo«. — 22.20 Romantična sonata - Brahms: Sonata v f-molu, op. 5.

Sobota: 14.40 Vokalni kvintet »Zarja«. — 15.30 »Nevesta s Korinja«, ljudska igra v petih dej. Igrajo člani RO. 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa: II. sprev. — 18.30 Skladbe jugoslovanskih sodobnih avtorjev: Rajčić - Fribec. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.40 Slovenski oktet. — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

DROBNE NOVICE

Univerza Don Bosco

Prva univerza, ki nosi ime Janeza Bosca je vstala na zemlji njegovih sanj, v Patagoniji. Začela je delovati pred dvema letoma v Comodoru Rivadavia pod naslovom »Univerzitetni institut Patagonije«. Danes je, po zaslugi in prizadevanju salezijanskega škofa msgr. Karla Pereza, prišteta med svobodne univerze Argentine in uradno priznana.

Stoletni škof

V Rimu je na praznik sv. Martina obhajal stoletnico rojstva in krsta naslovni škof msgr. Carinci, bivši tajnik sv. Kongregacije za obrede. Danes je to najstarejši škof na svetu. Je še vedno dovolj zdrav in pri moči, da lahko mašuje.

Ljudsko štetje v Trstu

Največja rezerviranost oblasti, ki vodijo ljudsko štetje, ni mogla preprečiti, da ne bi dobili nekaj podatkov o stanju tržaškega prebivalstva, ki pa so zaskrbljivi. Srednje število članov v tržaških družinah je 2,7; leta 1931 je bilo 3,5 in leta 1951 pa 3,1. Sledi postopno postarjanje prebivalstva in je povprečna starost okoli 70 let, ki je ena najvišjih v Evropi. Število žensk preseglo moške za 30 tisoč.

Velik uspeh beograjske opere v Scali

Solisti in zbor beograjske opere, ki so peli v Scali pod vodstvom jugoslovanskega dirigenta Oskarja Danona, so doživeli topel sprejem in spoštovanje s strani občinstva, ki je napolnilo gledališče. Posebej so nagradili slavnega baso Miroslava Cangelovića, ki se je prvič predstavil v Scali.

ZA DOBRO VOLJO

Preudarno vprašanje

»Pomisli, ata, tu stoji zapisano, da v različnih krajih Afrike može komaj po poroki spoznajo svoje žene!«

»Ali misliš, Stanko, da se to godi samo v Afriki?«

Č. g. Vinko Zaletel znova v Gorici

Prihodnji ponedeljek bo zopet naš gost v Gorici č. g. Vinko Zaletel. To pot nam bo pokazal vsaj nekaj slik o svojem potovanju v Južno Ameriko. Skioptično predavanje je že imel v Celovcu pretekli teden v Kolpingovi dvorani ter je prišlo zelo veliko ljudi. Predavanje v dvorani na Placuti bo ob 8,30 zvečer. Pridite, ker boste morda videli tudi kakega svojega znanca iz Amerike!

Uspela stavka goriških bolničarjev

Po vsej goriški pokrajini so dne 10. in 11. novembra stavkali bolničarji. Stavko je proglasila vsedržavna federacija in je popoimoma uspela, kajti udeležili so se je vsi bolničarji, z izjemo tistih, ki so bili pri neobhodno potrebnih uslugah. Stavka je imela namen prisiliti pristojno ministrstvo, da prične izvajati vsedržavni sporazum, ki je bil dosežen s FIARO. Če do tega ne bo prišlo, so bolničarji pripravljali nadaljevati s stavko še z večjo odločnostjo. Gre predvsem za to, da bi dosegli 8-urni delavnik, namesto dosedanjega 12-urnega.

Vlom v tovarno svile v Štandrežu

Pretekli teden so neznanci vlomili v tovarno svile na bregu Soče v Štandrežu ter odnesli za dva milijona lir blaga, povečini surovin, deloma pa tudi že izdelane svilene preje. Policija, ki je bila takoj obveščena o ropu, je začela z zasledovanjem in je zaslila že več oseb, a o vlomilcih ni sledu. — V tovarni je zaposlenih trenutno 30 delavcev, od teh je 17 žensk, ki se postopoma vežbajo za izdelavo svilenih vlaken.

Povečalo se je pristanišče v Trziču

Pristanišče Portoresega v Trziču se je povečalo za 120 m operativne obale. V četrtek 9. novembra je podjetje, ki je to delo izvršilo, v prisotnosti predstavnikov trziške občine in tehničnega urada za pristaniške objekte, izročilo novi del obale načelniku tehničnega urada iz Trsta inž. Carboniju. Načelnik urada Carboni je nato izročil novi del obale pristaniškemu poveljstvu. Ob novi obali bodo lahko pristajale ladje srednje tonaže. V načrtu so še nadaljnja dela, in sicer 190 m operativne obale ob prekopu Valentinis.

Pri Sovodnjah gradijo veliko papirnico

Na desnem bregu Vipave v Rubijah pri Sovodnjah gradijo novo veliko papirnico. Zgradbo so že pokrili in začeli sedaj z urejanjem notranjštine. Ko bo papirnica začela obratovati, bodo v njej našli zaposlitev, upajmo vsaj, naši ljudje.

Zahvalni dan obdelovalcev zemlje

V nedeljo 12. novembra se je obnovil v Gorici tradicionalni zahvalni dan obdelovalcev zemlje na pobudo federacije neposrednih obdelovalcev in ACLI. V cerkvi sv. Ignacija je daroval zahvalno sv. mašo duhovni asistent federacije msgr. Grusovin, na koro pa sta pela združena zbor s Placuti in Sv. Roka pod vodstvom Luigija Nardina. Pri darovanju je mladina v furlanskih narodnih nošah prinesla v dar pridelke zemlje in s tem simbolično izrekla Bogu zahvalo za vse prejete dobrrote v minulemu letu. Po sv. maši in po zahvalni pesmi je msgr. Grusovin na trgu pred cerkvijo blagoslovil razvrščene traktorje in druge kmetijske stroje ob navzočnosti predstavnikov oblasti in velikega števila ljudstva.

Občni zbor SKAD-a v Gorici

Ob začetku akademskega leta, ko se po jesenskih izpitih zopet odprejo vrata vseučilišč za predavanja, se navadno začne tudi akademsko leto v visokošolskih klubih. Tako je tudi Slovensko katoliško akademsko društvo v Gorici začelo svoje letno delovanje z rednim občnim zborom, ki se je vršil v nedeljo 12. t. m. Zbralo se je lepo število članov društva, zlasti še novih, ki bodo organizacijo prav gotovo pomladili. Navzočnost novih članov je trdno jamstvo za plodovit razvoj in poživljeno delo. Po pregledu preteklega leta so prisotni debatirali o bodočem programu, nakar so izvolili novi odbor. Ta bo tudi prevzel sklepe občnega zbora ob sodelovanju ostalih članov, katerih število je lepo naraslo.

Tudi mi želimo SKAD-u obilo uspehov pri delovanju med našimi študenti ter mlado inteligenco.

Sovodnje

Občinska seja 6. 11.

Na svoji zadnji seji je občinski svet odobril vrsto postavk. Predvsem odprado nekaj zemljišča družbi SELVEG, da postavi električno kabino. Dalje stroške za napeljavno vodo v šolo v Sovodnjah, Rupi in v Gabrijah. Za vsako šolo so predvideni stroški približno 80 tisoč lir. Vodo bodo napeljali tudi v župnišče v Sovodnjah, ker

Na god sv. Justa

je tržaški gospod škof imel važen govor v katedrali. Med drugim je poudaril, da je za nas glavna nevarnost nekrščansko življenje, ki ni v skladu z evangelijem. To je prvi in največji problem Trsta. Potrebne so trgovina, industrija, stanovanjske hiše, ladje, železnice, toda najvažnejši so ljudje. Človek je v središču vsega. Življenje je postalo takšno, kakršno je, ker so ljudje postavili na zadnje mesto Boga. Vse je prejel: zabava, koristi, napuh. Ljudje se ravna po zadnji modri, zapostavljajo naravne in božje zakone in tako postaja njihovo življenje nesmiselno.

Če bodo ljudje velikodušno živeli po Gospodovem evangeliju, potem se bo širila bratska ljubezen in v ljubezni mir; pravičnost bo vladala na delovnih področjih, družine bodo trdne, otroci bodo rasli v poštenju — oblikoval jih bo dober zgled staršev. Poštenje bo ustvarjalo medsebojno zaupanje in v bodočnost bomo gledali z zaupanjem, ki bo imelo svoj temelj v vestnosti ljudi in v božji pomoči.

Imenovanja

Zadnja številka škofijskega uradnega lista javlja:

Od 23. sept. je v tržaški glavni bolnišnici novi župnik msgr. J. Fabro, ki je bil kaplan v bolnišnicah pri Sv. Ivanu in v santonatoriju pod obeliskom. Novi župni upravitelj na Katinari pa je od 30. sept. g. Albert Miklavac. G. S. Degrassi, prejšnji župnik pri Sv. Ivanu, je sedaj spovednik pri Novem Sv. Antonu.

Afriški misijonar na Tržaškem

Znani misijonar iz Južne Afrike, č. g. A. Kladnik je zadnji teden predaval kar v treh dvorinah na Tržaškem: pri Sv. Ivanu v Trstu, v Marijinem domu in v Marijanišču na Opčinah. Povsod je bila lepa udeležba, največja gotovo v Marijinem domu v ulici Risorta. Številni udeleženci ne znajo prehovati z besedo tega lepega misijonskega večera. Vsi, ki smo videli prekrasne barvne slike in slišali misijonarjevo navdušeno besedo, moremo reči le, da smo komaj ta večer spoznali Afriko in delo sv. Cerkve na tem kontinentu. Dopolodne je imel g. misijonar službo božjo za mladino na Opčinah in je tako v enem dnevu kar petkrat javno govoril.

V naslednjih dneh bo g. misijonar Kladnik predaval tudi v drugih krajih na Tržaškem, kakor bo oznanjeno v cerkvah. Kjer imate priliko, le z veseljem zraven, ker boste veliko pridobili!

Bazovica

Skavti - Na praznik sv. Justa so skavti iz Bazovice (Tigrov vod) uprizorili dvojezanko »Ris«. Igra prikazuje življenje Indijancev, zastrupljenih s sovraštvom do belcev in do vsega, kar jim prinaša to plemo. Sovražijo tudi tiste, ki jim hočejo dobro. Tako so sklenili umoriti patra. Vse je že pripravljeno — samo da namesto patra umre poglavarjev sin Ris, ki je bil o zaroti obveščen in se mu je posrečilo rešiti misijonarja.

Igra je ganila gledalce. Mladi igralci so se še kar dobro odrezali, če računamo, da so bili prvič na odru. Vendar bi jim toplo priporočal, da bi drugič resneje vzeli take stvari. Premalo so se vživeli v svoje vloge in jih nepričljivo podali. Kljub tem pomanjkljivostim zaslužijo naši skavti vso pohvalo. Želimo jih večkrat videti na odru.

Predstavi sta bili dve: popoldne za otroke, zvečer pa v obliki slovenskega večera za odrasle. Pri drugi predstavi je predaval prof. Maks Šah o odnosih med belci in drugimi plemeni. Njegovemu zanimivemu predavanju so gledalci pozorno sledili.

Slovenski oder - V nedeljo 12. nov. je gostoval v naši farni dvorani Slovenski oder iz Trsta z veseloiigro »Neopravičena

je občinska last. Odobrili so tudi pravilnik za lepljenje lepakov v občini, kajti do sedaj tega pravilnika še ni bilo.

Pri slučajnostih vpraša svetovalec g. Karel Cernic, kako misli priti občina na pomoč tistim, ki zaradi revščine ne morejo sami napeljati vode v stanovanja. G. župan odgovori, da bodo vprašanje proučili in ga po možnosti ugodno rešili. Nadalje zastavi isti svetovalec tudi vprašanje, kako priti na pomoč tistim, ki ne morejo takoj plačati celotne vsote za napeljavno vodo. Odgovor se glasi, da je županstvo že v stiku z družbo CAFO, da vsak tak lahko vloži prošnjo in se mu plačevanje olajša, da bo lahko plačeval v šestih mesečnih obrokih.

ura». Dvorana je bila polna in pričakovanje veliko, saj smo brali, kakšen uspeh je Slovenski oder imel s to igro v Cedovcu. In nismo bili razočarani: po treh urah vselega smeha smo se zadovoljni vračali domov. Vsi igralci zaslužijo pohvalo. Njihova prikazana igra je bila za nas pravo doživetje. Profesor Peterlin je imel pri izbiri igralcev srečno roko. Igrji je dal videz resničnega življenja. — Dragi igralci Slovenskega odra! Se bi hoteli, da pridete med nas. Vedno vas bomo toplo sprejeli, saj širite med nami ljubo in mehko slovensko besedo. Vlivajte nam poguma, moči, zavesti. Dokler bomo delali in živeli po materinskih izročilih, se nam ni treba bati za našo usodo in za usodo slovenskega naroda.

R A Z N O

Kraljica Elizabeta je prispela v Ghano

Kraljica Elizabeta in edinburški princ se mudita sedaj na obisku v Ghani. Pristala sta dne 9. novembra na letališču v Accri, kjer ju je sprejelo veliko število domačega ljudstva. Kraljica je v svojem kratkem nagovoru med drugim dejala, »da je zelo vesela, da je končno prispela v Ghano«. Kraljica se je nastanila v gradu Christianborg, ki je njeno običajno bivališče za časa obiska v Ghani.

Silen požar v Hollywoodu

Pretekli teden je silen požar uničil in močno poškodoval skoro 400 razkošnih dvorcev na gričih Hollywooda. Požar se je s tako naglico razširil, da niso utegnili ničesar rešiti iz razkošnih vil filmskih igralcev. Požar se je razširil tudi na 6000 hektarjev gozda. Najbolj je prizadet dvorec filmske igralkke Zsa Zsa, ki je bila v trenutku požara odsotna. Njen služabnik ji je z mirnim glasom povedal po telefonu, da je dvorec zgorel in da se mu je posrečilo rešiti le njene tri pse. Dvorec ji je pred 15 leti postavil »kralj diamantov« in je stal 275 tisoč dolarjev. Dvorec pa je bil še razkošno opremljen in v njem so bile velike umetnine. Uničeni so tudi dvorci Burt Lancasterja, Joana Fontaineja, Walter Wagnerja in komponista Lukas Fossa poleg številnih drugih razkošnih dvorcev.

81 žrtev letalske nesreče

Blizu letališča Richmond v Virginiji je treščilo na tla letalo z 81 potniki. Rešila sta se le dva potnika, a še ta sta hudo ranjena. V letalu je bilo 78 vojakov namenjenih v Južno Karolino. Letalo je bilo že nad letališčem in je hotelo pristati, ko je prišlo do eksplozije in se je vnelo.

Rudarska nesreča pri Murskem Središču

V Medjimurskem premogovniku v Murskem Središču je prišlo dne 9. novembra do hude nesreče. V 13. galeriji jaška »3. Maj« je nenadoma izbruhnil požar. Na kraju nesreče je bilo 31 rudarjev. Večini se je posrečilo, da so se rešili. Vendar je 6 rudarjev izgubilo življenje, 4 pa po-grešajo. Ponesrečeni rudarji so vsi mladi moške s številno družino. V vsem Medjimurju je zavladala velika žalost.

Otvoritev dvotirne ceste Benetke-Padova

Minister za javna dela Zaccagnini je v soboto 11. novembra otvoril novo dvotirno avtomobilsko cesto Benetke-Padova. To je bilo nadvse potrebno, kajti promet na tej cesti se vedno bolj veča. Leta 1938 je šlo po tej cesti 259.250 avtomobilov, lansko leto pa že dva milijona in pol. Dela za dvotirno cesto so se začela leta 1959 in so se zaključila pred dnevi. Avtomobilska cesta je speljana čez dolino Brente in je dolga 24,450 km, široka pa

25 metrov; vsako cestišče meri 10 metrov, ob straneh ima 1 metrski pločnik in v sredini 3 metrsko razmejitve. Cesta je tako zgrajena in do vseh potankosti za velik promet preštudirana, da dovoljuje hitrost do 160 km na uro. Cestna dela so stala 3 milijarde in 500 tisoč, od katerih je prispevala država 800 milijonov lir. Pri slovesni otvoritvi je bil navzoč poleg ministra Zaccagninija in drugih predstavnikov oblasti tudi kardinal patriarh Urbani, ki je novo cesto blagoslovil in imel tudi lep priložnostni govor.

Sv. oče je sprejel nameščence »Rex Grandi impianti«

Sv. oče je dne 11. novembra sprejel v posebni avdienci nameščence »Zanussi Rex Grandi Impianti« iz Pordenona. Sv. oče jih je ljubeznivo sprejel in se spomnil svojega obiska v tem lepem furlanskem naselju. Nameščenci so darovali sv. očetu velik štedilnik proizvodnje Rex. Skupino je vodil škof iz Concordie msgr. Vittorio De Zanche.

Slabo vreme po vsem polotoku

Vso Italijo je zajel val slabega vremena z viharji, snegom in nalivi. V Piemontu in v Alpah divjajo snežni zameti, obale pa so bičane od silnega vetra in dežja. Obrežje od Civitavecchia do Anzija je utrpelo silno škodo. Veter je divjal s hitrostjo 160 km na uro in pometel z vsem, kar je našel na svoji poti. Uničevalno delo so dokončali še silni valovi, do 10 metrov visoki, ki so zalili obrežja. Na rimskem letališču v Fiumicino je vihar prevrnil dve letali že pripravljeni za odlet. Ognjegascem in moštvu letališča se je po velikem trudu posrečilo, da so ju spet spravili v normalno pozicijo. Tudi v Rimu in na Monte Mario je slabo vreme povzročilo precejšnjo škodo in nered.

Velika tovarna papirja v Italiji

V Cassinu so te dni položili temeljni kamen ogromni zgradbi, ki bo služila za papirnico. Papirnico gradi angleška skupina Albert E. Reed s sodelovanjem italijanske finančne skupine La Centrale. Začetna zmogljivost tovarne bo znašala 50 tisoč ton na leto, to je petino vse potrošnje papirja v Italiji. Pozneje bodo zmogljivost dvignili na 75.000 ton.

Narodi pred novim avtomobilom

Ugledni turinski tednik opisuje sledeči dogodek, ki se je pripetil na letošnji 43. avtomobilski razstavi v Turinu: »Ob novem avtomobilskem modelu se je zbralo 5 obiskovalcev različnih narodnosti. Prvi dvigne pokrov, ki je nad motorjem in natančno ogleduje motor: je Nemec. Drugi ogleduje in tudi poskuša lagodnost sedeža: je Anglež. Tretji vzame meter in meri dolžino, širino itd. avtomobila: je Amerikanec. Četrti z vsem zanimanjem ogleduje, tipa in občuduje zunanost avtomobila: je Francoz. Peti pa poskuša in večkrat pritisne na klakson: je Italijan.

Kratke novice

V Ajdovščini

bodo otvorili novo predilnico. Vse zgradbe zavzemajo 11 tisoč kv. m prostora. Ko bodo stekli vsi stroji, ki jih sedaj montirajo, bo v predilnici zaposlenih 600 delavk. Kasneje mislijo predilnico še bolj razširiti, tako da bo v njej dela za tisoč oseb.

Kmetijski strokovnjaki

na Primorskem zelo hitro naraščajo. V ajdovski občini je zaposlenih 28 kmetijskih inženirjev, tehnikov in veterinarjev; prihodnje leto jih bo že 35. V tolimski občini imajo 16 kmetijskih strokovnjakov, v idrijski 15. Največ jih je pa v novogoriški, in sicer 87.

Molotov v Moskvi

Tiho in brez hrupa se je vrnil v Moskvo Vjačeslav Molotov. Nekdaj je bil zvezda št. 2 cele Rusije, takoj za Stalinom. Sedaj

ga je zadela usoda njegovega nekdanjega poglavarja. Vrnil se je v Moskvo kot nepoznani človek. Na postaji so ga čakali samo nekateri sorodniki. Ne ve pa, kaj bodo z njim naredili Hruščev in tovariši sedaj, ko so ga obdolžili za glavnega protipartijca.

Alžirski jetniki stavkajo

Ben Bella in drugi odličnejši alžirski jetniki so proglasili gladovno stavko, ki traja že skoro dva tedna. Ben Bella in še dva njegova tovariša so bili zaradi gladi že čisto izčrpani. Zato so jih s šilo in pod močno stražo prepeljali v neko bolnico blizu Pariza, da jim bodo pomagali, če se bo dalo pomagati. Vsi so namreč trmasto odločeni, da tudi umrjejo od gladi, če jih ne oprostijo. De Gaulle je pa tudi trmast in jih noče izpustiti, če se prej ne začnejo mirovna pogajanja z Alžirci. Videli bomo, kako se bo ta nova alžirska zadeva razpletla.

Angleški komunisti

so doživeli nov polom. Na zadnjih sindikalnih volitvah so izgubili še zadnji sindikat, ki so ga imeli v rokah. Gre za sindikat električarjev. Tu so prej imeli v vodstvu 8 mest na 12. Sedaj so ohranili komaj 2. A nam se zdi, da je še to preveč potem, kar komunisti uganjajo po svetu.

25 let Catholic Digesta

V Ameriki izdajajo revijo, ki sliči italijanski Selezione. Revija je pa izrazito katoliška; ime ji je Catholic Digest. To je ena najbolj branih revij na svetu. V ZDA ima 750 tisoč bralcev. Tiskajo jo v 10 jezikih za Evropo in Azijo. Prihodnje leto bodo začeli še z dvema izdajama za Južno Ameriko in za Španijo. V reviji je 85% člankov posvetne vsebine; 15% pa verske. Letos poteka 25 let, odkar so revijo ustanovili.

OBVESTILA

V NEDELJO 19. NOVOBEMBA, na praznik sv. Elizabete, zavetnice tretjerednic, bo pri Sv. Ivanu v Gorici ob 4,30 popoldne ura molitve pred izpostavljenim Najsvetejšim. Po blagoslovu bo voditelj tretje reda podelil vesoljno odvezo in nato bo še darovanje za misijone, kakor vsako leto. **Vodstvo**

NSZ OLYMPIJA sporoča svojim članom naslednje:

1. treningi se bodo vršili na igriščih na Vialu ob torkih od 15,30-17, ob sobotah od 15-17, ob nedeljah ob 10,30-12;
2. tek čez drn in strn bo v nedeljo 19. t. m. ob 10,30 dopoldne (če bo vreme ugodno); vpisovanje je pri Anselmiju, Suršiču in Tomšiču.

TOVARNARNA OB BODENSKEM JEZERU V NEMCIJI išče gospodinjstvo pomočnico. - Prva plača 200 DM mesečno (30.000 lir). - Starost od 23 let dalje. - Nastop službe takoj. — Za nadaljnje informacije: Rudi Bratuš, kavarnar, Gorica.

DAROVI

Za Mladinski dom v ul. Scoreola so v spomin na pok. Pelan Fani darovali: Sever Marija 1.000; Planinscig Antonija 2.000; Nežka Lazar 13.000; K. C. 1.000; A. P. 10.000 lir.

Za Zavod sv. Družine (prej Sirotišče): *Standrež*: 685 kg krompirja, 250 kg koruze v štoržih, v denarju: 20.700; *Rupar-Peč*: 330 kg krompirja in 57 kg koruze v štoržih, v denarju: 7.680; *Sovodnje*: 450 kg krompirja in 180 kg koruze v štoržih, v denarju: 14.300; N. N., Števerjan 1.000; J. Milost 2.000 lir. — Naj Vsemogočni vsem tisočero povrne!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

ZAHVALA

Dne 9. t. m. smo izgubili našo drago mamo in staro mamo

Marijo Sosič roj. Daneu

in jo 10. t. m. s težkim srcem položili v domačo grudo, kjer trudna čaka vstajenja. Ginjeni se zahvalujemo vsem dragim openskim in drugim rojakom, ki so nas presenetili s svojo številno udeležbo pri pogrebu in nas tolažili; posebno še g. dekanu z asistenco za duhovno pomoč, dr. Milanu Starcu za vso skrb v bolezni, vodstvu Marijanišča za gojenci, domačemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke.

Hčerke in vnuki ter sorodniki SOSIČ-DOLENC

Opčine, 11. novembra 1961.